

стените в стаята, в която родилката е спяла и изпиране на всичко което се намирало там – дрехи, завивки, пердета. Пречистването е своеобразен обред на прехода, който драматизира статусната промяна от “джувли” в “ромни” – тоест жената, след 40-тия ден, придобива завършен статусен комплекс на възрастен индивид. Вечерта при нея в леглото се завръща съпругът ѝ. Обикновено при втора и следваща бременности жената и социалното ѝ обкръжение приемат нещата като естествено случващи се и грижите и предпазните мерки биват редуцирани. Бременната и родилката могат да участват в по-леката домакинска работа, а родилката не бива отделяна. Това е така, защото се смята, че след първото раждане тя вече знае как да се предпазва от злите сили. Въпреки това, преди къркладисването, вечер тя не излиза от дома си нито външен човек може да влезе.

От тази гледна точка стерилитетът е най-голямото нещастие, което може да сполети циганската жена. След превръщането ѝ от “чшей” [момиче] в “джувли” [невеста] посредством дефлорацията в първата брачна нощ, всички индивиди от нейното социално обкръжение очакват, че тя ще забременее и ще има дете. Употребата на контрацептиви, преди да е родила едно дете, се смята за грях и тя може да бъде изгонена от свекървата си. Нещо повече ако до една година след сватбата младата жена не забременее “започват недоразумения” (м, 19) – тя е ожалвана и презирана. Мъжът ѝ започва да се оглежда за друга жена, а нея има право да върне на родителите ѝ. При групите, които практикуват плащането на откуп за булката, родът на мъжа може да претендира за връщане на половината или цялата сума, която е била платена, в зависимост от това за какъв период от време е останала бездетна. Най-толерантни от всички цигански групи са “лударите”. В случай на бездетие те обикновено осиновяват дете, което се вярва, че ще донесе и собствени деца на семейството.

Въпреки наличието на медицински изследвания, при всички ромски субгрупи бездетието се приписва на магически причини – лоши очи, таласъм в къщата, проклятие над семейството. Обикновено подходът е чрез ядене на билки или пиене на отвара от тях, както и чрез сеанси при врачки и баячки. Независимо от вероизповеданието се практикува преспиването в манастир или църква в ноща срещу някой голям религиозен празник – особено свързаните с Богородица – или преспиването в алианско теке, ако в района на местоживеене има такова. Счита се, че посещението при ходжа също би могло да помогне. За механизма, чрез който се митологизира тази свъхестествена помощ може да се съди от начина по който бива описвана: “Ходих при ходжа – сляп с двете очи. Той има коран. Чете от там. Пише на арабски. Слагаш в шише и го държиш три дена вънка. Пиеш водата и после я хвърляш в розов храст” (ж, 39). Във всички случаи обаче процедурите са насочени към жената – традиционно мъжът не носи вина за бездетието на